

Kohézní politika EU

PaedDr. Mgr. Martin Rangl

Koheze (z [lat.](#) *co-haesio*)
znamená soudržnost

Kohézní politika EU

- Kohézní politika Evropské unie (EU) má za cíl snížit ekonomické a sociální rozdíly mezi různými regiony členských států a podporovat vyvážený rozvoj v rámci Unie.
- Kohezní politika EU je politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU. Je politikou, jejímž cílem je snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů, snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem rozvoje EU

Smysl kohézní politiky

- 1.Snižování regionálních rozdílů:** Pomoc méně rozvinutým regionům, aby dosáhly úrovně rozvinutějších oblastí, což přispívá k celkovému zlepšení životní úrovně v EU.
- 2.Podpora ekonomického růstu:** Investice do infrastruktury, vzdělání a dalších oblastí, které mohou stimulovat hospodářský rozvoj.
- 3.Zaměstnanost a sociální soudržnost:** Podpora vytváření pracovních míst a zajištění rovného přístupu k příležitostem pro všechny občany.
- 4.Udržitelný rozvoj:** Konzumace zaměřená na ekologickou udržitelnost a obnovu přírodních zdrojů.
- 5.Posílení jednoty EU:** Kohézní politika podporuje integraci a soudržnost mezi členskými státy a regiony, což přispívá k stabilitě a solidaritě v Unii.

Principy kohézní politiky

- 1.Snižování regionálních rozdílů**
- 2.Podpora ekonomického růstu.**
- 3.Zaměstnanost a sociální soudržnost**
- 4.Udržitelný rozvoj**
- 5.Posílení jednoty EU**

Vývoj EU

1. Počátky integrace (1950-1960):

1. **1950:** Byla představena Schumanova deklarace, která navrhla koordinaci výroby uhlí a oceli ve Francii a Německu, což vedlo k vytvoření Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO) v roce 1951.
2. **1957:** Byly podepsány Římské smlouvy, které založily Evropské hospodářské společenství (EHS) a Evropské společenství pro atomovou energii (EURATOM).

-

EHS

Evropská měnová jednotka (European Currency Unit, **ECU**, ₤)

- Založeno tzv. Římskou smlouvou 25. března 1957
- (EHS), spojilo šest zemí (Belgii, Německo, Francii, Itálii, Lucembursko a Nizozemsko), a jejím cílem bylo prostřednictvím obchodu usilovat o integraci a hospodářský růst.
- Vytvořila **společný trh** opírající se o volný pohyb:
 - zboží
 - osob
 - služeb
 - kapitálu.

Římská smlouva byla při několika příležitostech změněna a dnes je označována jako [Smlouva o fungování Evropské unie](#).

Rozvoj a expanze (1970-1990):

- **1965:** Byla podepsána Fúzní smlouva, která sloučila výkonné orgány EHS, ESUO a EURATOM.
- **1973:** První rozšíření EU, kdy se k ní připojily Dánsko, Irsko a Spojené království.
- **1986:** Jednotný evropský akt, který zásadně upravil fungování ES a položil základy pro vnitřní trh

Maastrichtská smlouva a vznik Euro (1991-2000)

- **1992:** Byla podepsána Maastrichtská smlouva, která vedla k vytvoření Evropské unie a zavedla koncepci občanství EU. Také stanovila cíle hospodářské a měnové unie.
- **1999:** Byla zavedena euro jako společná měna pro 11 členských států.

Další rozšíření a reformy (2000-2010)

- **2004:** Největší rozšíření EU, kdy se připojily Česká republika, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko.
- **2007:** Lisabonská smlouva, která reformovala instituce EU a posílila ntu.

1. května 2004

Finanční krize a BREXIT

- EU čelila finanční krizi
- v roce 2013 se připojilo Chorvatsko.
- V roce 2016 Spojené království hlasovalo pro vystoupení z EU, což se stalo skutečností v roce 2020

Současné výzvy

- Migrace a uprchlická krize
- Energetická krize
- Ekonomické nerovnosti
- Vztahy s vnějšími mocnostmi
- Klimatické změny
- Nárůst populismu a euroskepticismu

Oficiální kandidátské země na vstup do EU

1. Albánie

2. Černá Hora

3. Severní Makedonie

4. Srbsko

5. Turecko

6. Ukrajina (od roku 2022, v reakci na válku s Ruskem)

7. Moldavsko (od roku 2022)

Potenciální kandidáti

Potenciální kandidáti jsou země, které zatím nezískaly oficiální status kandidátské země, ale směřují k přistoupení do EU a zapojují se do procesu asociačních dohod a dalších reforem.

- 1. Bosna a Hercegovina** – získala doporučení pro kandidátský status v roce 2022, ale ještě musí splnit řadu podmínek.
- 2. Kosovo** – zatím oficiálně nepodalo přihlášku, ale má status potenciálního kandidáta.

ZÁKLADNÍ POJMY KOHEZNÍ POLITIKY EU

Eurostat vytvořil v roce 2003 územní statistické jednotky NUTS
(Nomenclature of Units for Territorial Statistics, Nomenklatura
územních statistických jednotek)

v roce 2007 pro úroveň okresů a obcí zavedena klasifikace LAU (Local
Administrative Units)

Struktura

Klasifikace NUTS/LAU v České republice

NUTS/LAU	vymezení
NUTS 0	stát: Česká republika
NUTS 1	území: Česká republika
NUTS 2	8 regionů soudržnosti
NUTS 3	14 krajů
LAU 1	77 okresů
LAU 2	6 249 obcí

Kategorizace regionů NUTS 2 dle HDP

Hlavní ukazatel výše HDP

méně rozvinuté (pod 75 % průměru EU)

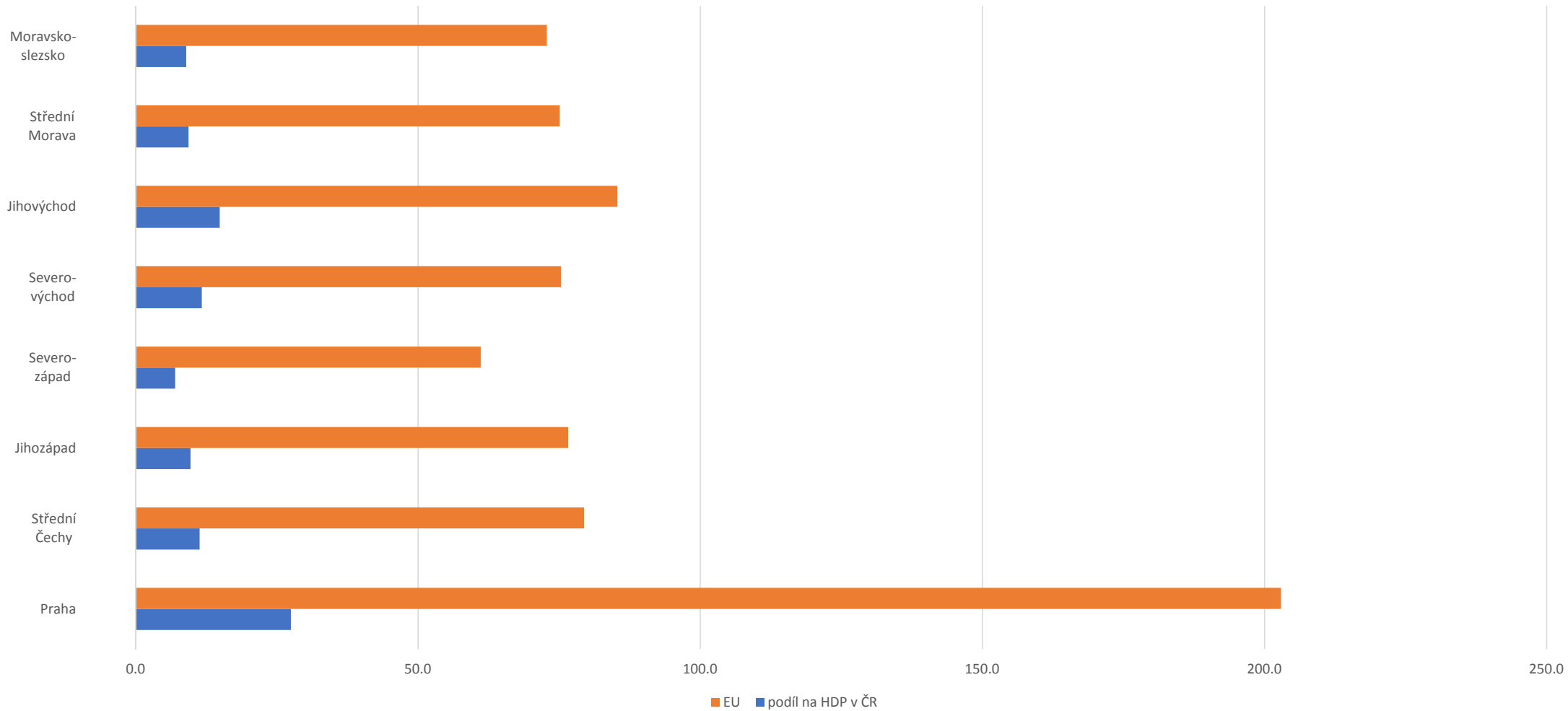
přechodové (75 – 100 % průměru EU)

rozvinutější regiony (nad 100 % průměru EU).

	Praha	Střední Čechy	Jihozápad	Severozápad	Severovýchod	Jihovýchod	Střední Morava	Moravskoo-slezsko
podíl na HDP v ČR	27,5	11,3	9,7	6,9	11,7	14,8	9,3	8,9
EU	202,9	79,4	76,6	61,1	75,3	85,3	75,1	72,8

Výše HDP rok 2022

Výše HDP NUTS

<p>BOHATÍ</p>	<p>+++ : Lucembursko; ++ : Nizozemsko, Irsko, Rakousko, Švédsko, Dánsko; + : Německo, Belgie, Finsko, Velká Británie, Francie</p>
<p>PRŮMĚRNÍ</p>	<p>Itálie, Španělsko, Kypr, Malta, Slovinsko, Česká republika</p>
<p>CHUDÍ, POROZVINUTÍ</p>	<p>--- : Bulharsko, Rumunsko; -- : Lotyšsko, Polsko, Maďarsko, Litva, Estonsko; - : Slovensko, Portugalsko, Řecko</p>

BOHATÍ	Vnitřní Londýn, Lucembursko, Brusel, Hamburk, Paříž, Groningen, Bratislava, Praha, Stockholm, Vídeň
PRŮMĚRNÍ	Přibližně 65 regionů mezi 90 a 110% HDP na obyv., nejhomogennější země: Slovinsko a Lucembursko (velikost hraje roli)
CHUDÍ, POROZVINUTÍ	5x BG, 4x RO, 1x HU

PROGRAMOVÁ OBDOBÍ A CÍLE KOHEZNÍ POLITIKY EU

Období 1989-1993

- Cíl 1: Podpora rozvoje a strukturálních změn v regionech, jejichž rozvoj zaostává
- Cíl 2: Změny v regionech vážně ovlivněných průmyslovým poklesem
- Cíl 3: Boj s dlouhodobou nezaměstnaností
- Cíl 4: Usnadnění pracovní integrace mladých lidí
- Cíl 5 (a): Urychlení změn zemědělských struktur
- Cíl 5 (b): Podpora rozvoje venkovských oblastí

Hlavními příjemci kohezních prostředků byly Španělsko, Itálie, Portugalsko a Řecko.

Období 1994-1999

- Cíle zůstaly stejné
- Později přibyl šestý kohezní cíl zaměřený na podporu rozvoje a strukturálních změn mimořádně řídkce osídlených území Finska a Švédska

Období 2000-2006

Období přistoupení nejvyššího počtu zemí

- ISPA (Instrument for Structural Policy for Pre-Accession), který zajišťoval pomoc při financování projektů v oblasti dopravy a životního prostředí
- SAPARD (Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development), který pomáhal kandidátským zemím v oblasti přípravy na společnou zemědělskou politiku a pomáhal řešit specifické problémy v sektoru zemědělství a ve venkovských oblastech kandidátských zemí
- PHARE (akronym původně vyjadřoval Poland and Hungary: Assistance for Restructuring their Economies; později rozšířen i na ostatní asociované a kandidátské státy).

Proces rozšíření EU významně zvýšil problémy ekonomické a sociální koheze, a to především z důvodu výrazného zaostávání nových členských zemí a jejich regionů v porovnání s průměrem tehdejších členských zemí EU-15. Např. úroveň České republiky v roce 2000 – měřená HDP na obyvatele - činila 58 % průměru tehdejší EU-15.

Období 2007-2013

- Přistoupilo Rumunsko a Bulharsko a Chorvatsko

Cíl Konvergence: byl určen pro nejméně rozvinuté členské státy a regiony, jejichž HDP na obyvatele bylo nižší než 75 % průměru EU. Jednalo se o 84 regionů soudržnosti NUTS 2 v 17 členských státech a objem prostředků dosáhl výše 282,2 mld. EUR, tj. 81,5 % celkového objemu zdrojů na kohezní politiku v tomto období.

• Cíl Regionální konkurence a zaměstnanost: týkal se všech ostatních regionů, které nespádaly pod Cíl Konvergence. Objem prostředků činil 54,9 mld. EUR (16 %).

Cíl Evropská územní spolupráce: navázal na předchozí iniciativu INTERREG a podporoval přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci. Z hlediska vyčleněného objemu prostředků představoval tento cíl výrazně menšinový podíl na kohezní politice – 8,7 mld. EUR (2,5 %).

Jeremie

- **Iniciativa JEREMIE** (*Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises*) je program Evropské unie zaměřený na podporu malých a středních podniků (MSP) prostřednictvím lepšího přístupu k financování. Byla spuštěna Evropskou komisí ve spolupráci s Evropským investičním fondem (EIF) a Evropskou investiční bankou (EIB).
- Cílem iniciativy JEREMIE je **poskytovat MSP finanční nástroje**, jako jsou rizikový kapitál, záruky, půjčky a další finanční produkty, které usnadňují jejich rozvoj a inovace. Iniciativa využívá prostředky ze **strukturálních fondů EU** a nabízí financování na regionální úrovni, aby pomohla podnikům růst a zlepšit jejich konkurenceschopnost na trhu.

Hlavní body

Zlepšení přístupu k financování: Iniciativa poskytuje MSP lepší možnosti získat kapitál, což je klíčové pro jejich expanzi a inovace.

Kombinace veřejných a soukromých zdrojů: JEREMIE umožňuje členským státům EU kombinovat prostředky z evropských fondů s dalšími finančními zdroji a tak zvýšit efektivitu investic.

Zacílení na regionální úroveň: Iniciativa se zaměřuje na podporu malých a středních podniků zejména v méně rozvinutých regionech, kde je obtížnější získat tradiční formy financování.

Jessica

- **Iniciativa JESSICA** (*Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas*) je program Evropské unie zaměřený na podporu udržitelného rozvoje městských oblastí. Byla spuštěna Evropskou komisí ve spolupráci s Evropskou investiční bankou (EIB) a Rozvojovou bankou Rady Evropy (CEB).
- Hlavním cílem iniciativy JESSICA je **podpora investic do městské obnovy a rozvoje** prostřednictvím **revolvingových fondů**, které umožňují opakované využití finančních prostředků. Na rozdíl od tradičních grantů se peníze, které byly poskytnuty, vracejí do fondů a mohou být opět investovány do nových projektů.

Hlavní cíle

1. Revolvingové fondy: Na rozdíl od jednorázových dotací poskytuje JESSICA financování formou návratných půjček, investic do vlastního kapitálu nebo záruk. Peníze se po splacení mohou znovu využít pro další projekty.
2. Podpora městských projektů: JESSICA se zaměřuje na udržitelný rozvoj měst, což zahrnuje investice do obnovy zanedbaných oblastí, výstavby dostupného bydlení, zlepšení městské infrastruktury nebo podpory ekologických projektů, jako jsou energetické úspory a čistá mobilita.
3. Kombinace veřejných a soukromých prostředků: Program podporuje spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem (tzv. PPP – Public-Private Partnerships), což umožňuje efektivnější využívání zdrojů.
4. Flexibilní financování: Města a regiony mohou přizpůsobit finanční modely svým konkrétním potřebám a prioritám, což zajišťuje větší flexibilitu ve financování projektů.

JasperS

- **Iniciativa JASPERS** (*Joint Assistance to Support Projects in European Regions*) je program Evropské unie, který poskytuje technickou pomoc členským státům a regionům při přípravě **velkých infrastrukturních projektů** spolufinancovaných z fondů EU. Cílem iniciativy je zlepšit kvalitu a účinnost těchto projektů, aby mohly lépe čerpat prostředky z fondů, jako jsou strukturální fondy a Fond soudržnosti.
- Iniciativa JASPERS je společnou iniciativou **Evropské komise, Evropské investiční banky (EIB)** a dalších institucí. Je zaměřena na pomoc při návrhu a implementaci projektů, které mají výrazný dopad na hospodářský rozvoj a udržitelnost regionů.

Hlavní cíle

- Technická pomoc: JASPERS pomáhá vládám, regionálním úřadům a dalším institucím s přípravou projektů, zejména v oblastech, jako jsou doprava, energetika, životní prostředí, výzkum a inovace, a městský rozvoj.
- Zvyšování kvality projektů: Poskytuje odborné poradenství při všech fázích přípravy projektu, včetně studií proveditelnosti, ekonomických a finančních analýz, posuzování dopadů na životní prostředí a dalších aspektů.
- Zjednodušení schvalovacích procesů: JASPERS pomáhá projektovým manažerům a národním/regionalním úřadům splnit všechny požadavky a kritéria EU, čímž zrychluje proces schvalování a získávání finanční podpory
- Podpora udržitelnosti: Iniciativa se zaměřuje na projekty, které přispívají k udržitelnému rozvoji, snižování emisí skleníkových plynů, zlepšení energetické efektivity a ochraně životního prostředí.

Oblasti podpory

- Doprava: Výstavba a modernizace silnic, železnic, veřejné dopravy, letišť a přístavů.
- Životní prostředí: Projekty zaměřené na správu vodních zdrojů, odpadové hospodářství, čištění odpadních vod, ochranu přírodních zdrojů.
- Energetika: Podpora projektů zaměřených na obnovitelné zdroje energie, energetickou efektivitu a dekarbonizaci.
- Městský a regionální rozvoj: Investice do infrastruktury, vzdělávání, zdravotnictví a dalších oblastí veřejných služeb.

Období 2014-2020

Kohezní politika v období 2014-2020 je silně zaměřena na výkonnost, úspornost a efektivitu. P

Dva cíle:

1. Investice pro růst a zaměstnanost
2. Evropská územní spolupráce

Tematické plány

- 1) posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací;
- 2) zlepšení přístupu, využití a kvality informačních a komunikačních technologií;
- 3) zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, odvětví zemědělství a odvětví rybníkářství a akvakultury;
- 4) podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích;
- 5) podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik;
- 6) zachování a ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů;
- 7) podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách;
- 8) podpora udržitelné zaměstnanosti, kvalitních pracovních míst a mobility pracovních sil;
- 9) podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a diskriminaci; inv
- 10) Investice do vzdělávání, odborné přípravy a odborného výcviku k získávání dovedností a do celoživotního učení;
- 11) posilování institucionální kapacit

Období 2021-2027

Dva cíle

1. Investice pro zaměstnanost a růst
2. Evropská územní spolupráce (Interreg)
 1. lepší správa Interreg
 2. bezpečnější a lépe chráněná Evropa

Tematické plány

- 1. Chytřejší Evropa (Smarter Europe)** Podpora inovativní a inteligentní ekonomické transformace prostřednictvím digitalizace, technologického výzkumu a rozvoje malých a středních podniků (MSP). Tento cíl zahrnuje investice do výzkumu a vývoje, inovací, moderních technologií, a vzdělávacích systémů.
- 2. Zelenější Evropa (Greener Europe)** Zaměřuje se na podporu přechodu k nízkouhlíkové a udržitelné ekonomice. Patří sem investice do energetické účinnosti, obnovitelných zdrojů energie, ochrany přírody, snižování emisí, adaptace na změnu klimatu a udržitelných městských systémů, jako je čistá doprava.
- 3. Propojenější Evropa (More Connected Europe)** Tento cíl zahrnuje zlepšení dopravní a digitální konektivity mezi regiony. Investice se soustředí na modernizaci dopravní infrastruktury, rozvoj vysokorychlostního internetu a zlepšení dopravního propojení, zejména v méně rozvinutých regionech.

4. Sociálněji Evropa (More Social Europe) Podpora zaměstnanosti, vzdělávání, sociální začleňování a přístupu k veřejným službám. Tento cíl zahrnuje investice do systémů vzdělávání, zdravotnictví, sociální ochrany a rovnosti příležitostí. Je zaměřen na posilování pracovních dovedností, boj proti chudobě a zlepšení přístupu k pracovním příležitostem.

5. Evropa blíže občanům (Europe Closer to Citizens) Podpora udržitelného a integrovaného rozvoje městských a venkovských oblastí a posilování místních komunit. Tento cíl je zaměřen na rozvoj na lokální úrovni a řešení specifických potřeb různých regionů prostřednictvím místních strategií.

Strategický rámec kohezní politiky EU

- **Lisabonská strategie**

- Ekonomický růst založený na inovacích a znalostech
- Zlepšení konkurenceschopnosti
- Zaměstnanost a sociální soudržnost
- Udržitelný rozvoj
- Modernizace evropského sociálního modelu

- **Problémy:**

Nedostatečná koordinace mezi členskými státy: Mnoho opatření zůstalo pouze na úrovni doporučení a členské státy je neprováděly konzistentně.

Ambiciózní cíle bez dostatečného nástroje vynucování: EU neměla právní nástroje, jak přimět státy k plnění všech závazků.

Strategie Evropa 2020

- Navázala na Lisabonskou strategii a jejím hlavním cílem bylo **podpořit inteligentní, udržitelný a inkluzivní růst** v EU.
- Strategie se zaměřovala na zlepšení konkurenceschopnosti evropských ekonomik, řešení dopadů hospodářské krize a sociálních nerovností a dosažení klimatických cílů.

Hlavní pilíře

- Inteligentní růst
- Udržitelný růst
- Inkluzivní růst

Klíčové cíle

- 1. Zaměstnanost:** Zvýšit míru zaměstnanosti osob ve věku 20–64 let na 75 %.
- 2. Výzkum a vývoj (R&D):** Zvýšit investice do **výzkumu a vývoje** na 3 % HDP EU.
- 3. Klimatická politika a energetika:** Plnit **klimaticko-energetické cíle** označované jako **20-20-20**, což znamená:
 1. Snížit emise skleníkových plynů o **20 %** oproti úrovním z roku 1990.
 2. Zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie na konečné spotřebě energie na **20 %**.
 3. Zlepšit energetickou účinnost o **20 %**.
- 4. Vzdělávání:** Snížit podíl **předčasných odchodů ze vzdělávání** na méně než 10 % a zároveň zvýšit podíl vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 30–34 let na alespoň 40 %.
- 5. Sociální začlenění a boj proti chudobě:** Snížit počet lidí ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením alespoň o **20 milionů**.

Vlajkové iniciativy

- Inovace v Unii – Podpora výzkumu a inovací pro růst a zaměstnanost.
- Digitální agenda pro Evropu – Posílení digitální ekonomiky a rozvoj vysokorychlostního internetu.
- Evropa méně náročná na zdroje – Udržitelné využívání přírodních zdrojů a ochrana životního prostředí.
- Průmyslová politika pro éru globalizace – Modernizace evropského průmyslu a podpora konkurenceschopnosti.
- Program pro nové dovednosti a pracovní místa – Posílení kvalifikací a zlepšení přístupu na pracovní trh.
- Evropská platforma proti chudobě – Boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení.

Zelená dohoda pro Evropu (European Green Deal)

Hlavní cíle:

Dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050

Snížení emisí do roku 2030

Ochrana biodiverzity a obnova přírodních ekosystémů

Ochrana biodiverzity a obnova přírodních ekosystémů

Cirkulární ekonomika

Čistá energie a energetická transformace

Udržitelné zemědělství a potravinový systém

Udržitelná doprava

Zelené investice a financování

Sociální inkluze a spravedlivá transformace

Klíčové iniciativy a strategie v rámci Zelené dohody

- Evropský klimatický zákon: Zavádí právní závazky pro dosažení klimatické neutrality do roku 2050 a stanovení cílů pro rok 2030.
- Plán pro udržitelnou a inteligentní mobilitu: Podpora ekologických způsobů dopravy a snížení emisí v dopravě.
- Akční plán pro cirkulární ekonomiku: Přejít k udržitelným výrobním a spotřebitelským modelům.
- Biodiverzitní strategie EU: Ochrana a obnova biologické rozmanitosti v EU i mimo ni.

Strategické cíle EU do roku 2030

Digitální transformace

Zvýšení digitální kapacity a posílení kybernetické bezpečnosti.

Digitální gramotnost: Cílem je zvýšit digitální dovednosti obyvatelstva, což zahrnuje nejen vzdělávání, ale také rozšíření vysokorychlostního internetu a 5G technologií po celé EU.

Posílení digitální infrastruktury a podpora výzkumu a inovací v oblastech, jako je umělá inteligence, datová analýza a kybernetická bezpečnost.

Strategické cíle EU do roku 2030

Sociální a ekonomická inkluze

- Zvýšení zaměstnanosti a podpora rovného přístupu na pracovní trh, včetně zlepšení dovedností pracovníků prostřednictvím vzdělávacích programů a celoživotního učení.
- Snížení chudoby a sociálního vyloučení. EU si klade za cíl dostat z chudoby alespoň 15 milionů lidí, včetně 5 milionů dětí.
- Podpora rovnosti žen a mužů a posílení práv pracovníků, včetně zlepšení pracovních podmínek a spravedlivé mzdy.
- Reforma systémů zdravotní péče a sociálního zabezpečení, aby byly přizpůsobeny měnícím se demografickým a ekonomickým podmínkám.

Strategické cíle EU do roku 2030

Hospodářská odolnost a obnova

Ekonomická obnova po pandemii COVID-19: EU nasadila fondy, jako je NextGenerationEU, s cílem podpořit členské státy v jejich zotavení a přechodu na zelenou a digitální ekonomiku.

Podpora malých a středních podniků (MSP) a inovací jako motorů hospodářského růstu.

Zlepšení investičního prostředí a podpora udržitelných investic, včetně investic do infrastruktury, digitalizace a energetiky.

Strategické cíle EU do roku 2030

Udržitelný rozvoj a globální konkurenceschopnost

Podpora cirkulární ekonomiky, včetně efektivního využívání zdrojů a snižování odpadu.

Zvýšení globální konkurenceschopnosti evropského průmyslu a jeho transformace směrem k ekologickým a digitálním technologiím.

Posílení obchodních vztahů s partnery po celém světě na základě udržitelných a spravedlivých obchodních dohod.

Strategické cíle EU do roku 2030

Posílení demokracie a právního státu

Ochrana základních práv, demokracie a právního státu ve všech členských státech EU.

Boj proti dezinformacím, podpora nezávislých médií a ochrana volebního procesu.

Konkrétní nástroje

- NextGenerationEU: Plán na obnovu po pandemii COVID-19 s rozpočtem více než 750 miliard eur, který podporuje zelenou a digitální transformaci.
- Fond spravedlivé transformace: Zaměřený na podporu regionů a průmyslových odvětví, které budou nejvíce zasaženy přechodem na nízkouhlíkovou ekonomiku.
- Horizon Europe: Program pro výzkum a inovace s rozpočtem přes 95 miliard eur na období 2021–2027, který podporuje udržitelné technologie, digitalizaci a vědecký pokrok.
- Digitální kompas 2030: Plán na zlepšení digitální infrastruktury a dovedností obyvatel EU.

LEGISLATIVNÍ RÁMEC KOHEZNÍ POLITIKY EU

- Primární právo: Zahrnuje zakládající smlouvy EU (např. Smlouva o Evropské unii (SEU) a Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU)), které určují základní strukturu, pravomoci a kompetence EU.
- Sekundární právo: Tvoří jej legislativa přijatá institucemi EU na základě zakládajících smluv, včetně:
 - Nařízení: Přímá platnost ve všech členských státech bez potřeby národní implementace.
 - Směrnice: Stanoví cíle, kterých musí členské státy dosáhnout, ale dává jim volnost, jak to provedou prostřednictvím národních zákonů.
 - Rozhodnutí: Závazné pro konkrétní osoby, společnosti nebo členské státy.
- Doporučení a stanoviska: Nejsou právně závazné, ale vyjadřují postoj nebo doporučení EU.

Finanční rámec EU

je tvořen rozpočtem a fondy, které podporují realizaci cílů Unie.

Hlavním nástroj je **Víceletý finanční rámec (VFR)**, což je dlouhodobý rozpočet EU na období 7 let.

Pro období **2021–2027** je celkový rozpočet stanoven na přibližně **1,074 bilionu eur**, k čemuž přibývá **750 miliard eur** z programu **NextGenerationEU**, určeného na obnovu po pandemii COVID-19.

Finanční rámec

Fond soudržnosti a Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF): Podpora regionálního rozvoje, zejména v méně rozvinutých oblastech.

Horizon Europe: Program financování výzkumu a inovací.

Erasmus+: Program na podporu vzdělávání, školení, mládeže a sportu.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV): Podpora venkovských oblastí a zemědělství.

Fond pro spravedlnost, práva a hodnoty: Podpora právního státu, základních práv a rovnosti.

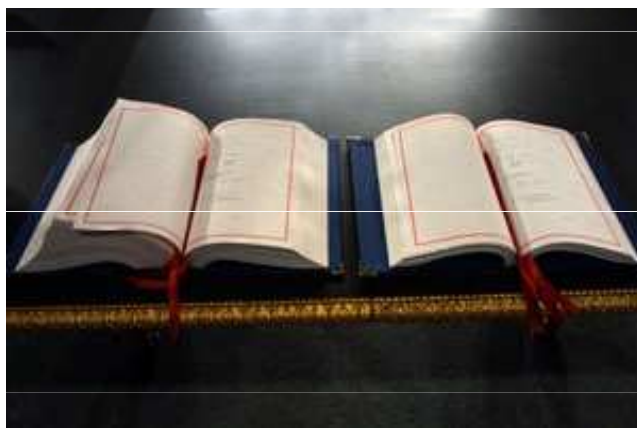
NextGenerationEU: Jednorázový nástroj na obnovu evropských ekonomik po pandemii, včetně Mechanismu pro oživení a odolnost.

Historie EU fondů

Počátek: v preambuli Římské smlouvy

Snaha: zmenšení ekonomického rozdílu (mezi regiony a soc. skupinami)

Strukturální fondy: nástroj regionální politiky

1958 byl založen:

Evropský soc. fond

Evropský zemědělský, orientační a záruční fond

1975 byl založen:

Evropský fond regionálního rozvoje

1999 zreformování strukturálních fondů a upravení fungování fondů soudržnosti Evropskou radou v Berlíně

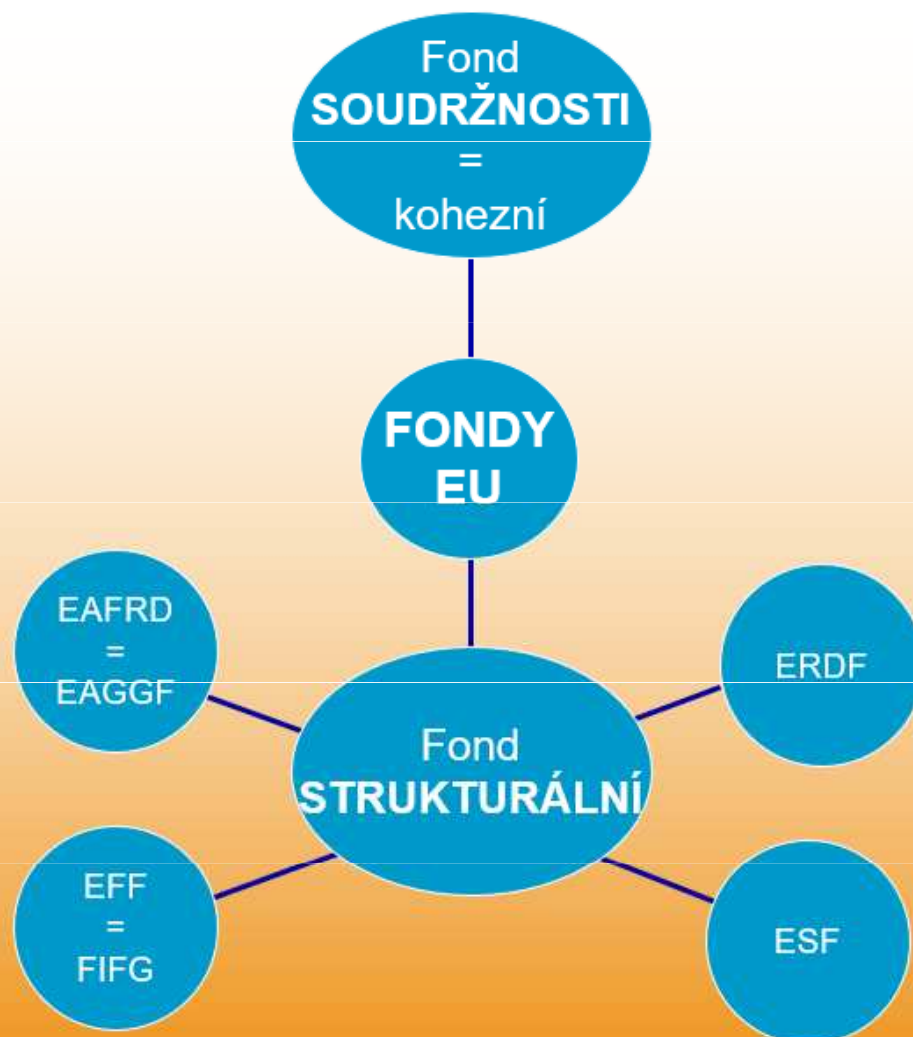
Kdo může žádat o peníze?

obce a kraje
ministerstva
podnikatelé
příspěvkové organizace

výzkumná centra
vlastníci dopravní infrastruktury
neziskové organizace

Dělení fondů EU

Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF)

Fondy v rámci ESIF:

- **Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR):** Podpora regionálních projektů zaměřených na infrastrukturu, inovace a digitalizaci.
- **Evropský sociální fond Plus (ESF+):** Zaměřený na podporu zaměstnanosti, vzdělávání, sociálního začlenění a boj proti chudobě.
- **Fond soudržnosti (FS):** Financuje velké infrastrukturní projekty v méně rozvinutých regionech.

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

Cíl: Posílení ekonomické a sociální soudržnosti v EU zlepšením regionálních infrastruktur a rozvojem inovací.

- **Zaměření:**

- Digitalizace a inovace
- Energetická účinnost a obnovitelné zdroje
- Podpora malých a středních podniků (MSP)

- **Příklady projektů:** Budování dopravní infrastruktury, inovativní technologické parky.

Evropský sociální fond Plus (ESF+)

Cíl: Zlepšení zaměstnanosti, přístup k pracovním příležitostem a sociální inkluze.

Zaměření: Podpora vzdělávání a profesní přípravy

Boj proti nezaměstnanosti, zejména mladých lidí

Podpora znevýhodněných skupin a sociální inkluze

Příklady projektů: Odborné vzdělávací programy, integrace dlouhodobě nezaměstnaných.

Fond soudržnosti

Cíl: Financovat infrastrukturní projekty v méně rozvinutých regionech s HDP pod 90 % průměru EU.

Zaměření:

Ochrana životního prostředí

Doprava a energetická infrastruktura

Snížení emisí a klimatická opatření

Příklady projektů: Modernizace železniční dopravy, čistírny odpadních vod.

Fond pro spravedlivou transformaci (JTF)

Cíl: Pomoci regionům a odvětvím nejvíce zasaženým přechodem na zelenou ekonomiku.

Zaměření:

Podpora diverzifikace průmyslu

Rekvalifikace pracovníků
Investice do čisté energie a udržitelných technologií

Příklady projektů: Přechod uhelných regionů na obnovitelné zdroje, programy pro rekvalifikaci pracovníků.

Horizon Europe

Cíl: Financování výzkumu a inovací pro zajištění globální konkurenceschopnosti EU.

Zaměření:

Vědecký výzkum

Zdravotnické inovace Klimatické a digitální technologie

Příklady projektů: Vývoj vakcín, nové technologie pro energetickou účinnost.

NextGenerationEU

Cíl: Podpora hospodářského oživení po pandemii COVID-19 a podpora ekologické a digitální transformace.

Zaměření:

Rekonstrukce ekonomik po pandemii

Zelené a digitální investice

Sociální a ekonomická odolnost

Hlavní nástroj: Mechanismus pro oživení a odolnost (RRF).

Děkuji za pozornost

Přeji pěkný víkend